BESCHIKKING VAN DE PRESIDENT VAN HET HOF

25 juni 1998 *

In zaak C-159/98 P(R),

Regering van de Nederlandse Antillen, vertegenwoordigd door P. V. F. Bos en M. M. Slotboom, advocaten te Rotterdam, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van M. Loesch, advocaat aldaar, Rue Goethe 11,

verzoekster,

betreffende hogere voorziening tegen de beschikking van de president van het Gerecht van eerste aanleg van 2 maart 1998, Regering van de Nederlandse Antillen/Raad (T-310/97 R, Jurispr. blz. II-455), strekkende tot:

— vernietiging van die beschikking en opschorting van de uitvoering van artikel 1, punten 31 en 32, van besluit 97/803/EG van de Raad van 24 november 1997 tot tussentijdse herziening van besluit 91/482/EEG betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Economische Gemeenschap (PB L 329, blz. 50), ten aanzien van op de Nederlandse Antillen be- of verwerkte rijst en suiker, onder de voorwaarde dat de Nederlandse Antillen voor de in

* Procestaal: Engels.

die punten bedoelde producten minimumexportprijzen handhaven of invoeren die ten minste gelijk zijn aan de interventieprijzen in de Gemeenschap, en tot verwijzing van de Raad in de kosten,

subsidiair,

— vernietiging van die beschikking en tot terugverwijzing van de zaak naar het Gerecht opdat dit opnieuw uitspraak doet, en tot verwijzing van de Raad in de kosten,

andere partijen bij de procedure:

Raad van de Europese Unie, vertegenwoordigd door J. Huber en G. Houttuin, leden van zijn juridische dienst, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij A. Morbilli, directeur-generaal van de directie juridische zaken van de Europese Investeringsbank, Boulevard Konrad Adenauer 100,

verweerder in eerste aanleg,

ondersteund door

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door T. van Rijn, juridisch adviseur, en X. Lewis, lid van haar juridische dienst, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij C. Gómez de la Cruz, lid van haar juridische dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

Italiaanse Republiek, vertegenwoordigd door U. Leanza, hoofd van de dienst diplomatieke geschillen van het Ministerie van Buitenlandse zaken, als gemachtigde, bijgestaan door F. Quadri, avvocato dello Stato, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Italiaanse ambassade, Rue Marie-Adélaïde 5,

interveniënten in eerste aanleg,

en door

Koninkrijk Spanje, vertegenwoordigd door N. Díaz Abad, abogado del Estado, van de juridische dienst van de staat, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Spaanse ambassade, Boulevard E. Servais 4-6,

interveniënt in hogere voorziening,

geeft

DE PRESIDENT VAN HET HOF

advocaat-generaal S. Alber gehoord,

de navolgende

Beschikking

1 Bij op 24 april 1998 ter griffie van het Hof neergelegd verzoekschrift heeft de regering van de Nederlandse Antillen krachtens artikel 50, tweede alinea, van 's Hofs Statuut-EG hogere voorziening ingesteld tegen de beschikking van de president van het Gerecht van eerste aanleg van 2 maart 1998, Regering van de Nederlandse Antillen/Raad (T-310/97 R, Jurispr. blz. II-455; hierna: „bestreden beschikking"), waarbij haar verzoek in kort geding werd afgewezen.

2 De regering van de Nederlandse Antillen vordert vernietiging van de bestreden beschikking en, primair, opschorting van de uitvoering van artikel 1, punten 31 en 32, van besluit 97/803/EG van de Raad van 24 november 1997 tot tussentijdse herziening van besluit 91/482/EEG betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Economische Gemeenschap (PB L 329, blz. 50; hierna: „aangevochten besluit"), ten aanzien van op de Nederlandse Antillen be- of verwerkte rijst en suiker, onder de voorwaarde dat de Nederlandse Antillen voor de in die punten bedoelde producten minimumexportprijzen handhaven of invoeren die ten minste gelijk zijn aan de interventieprijzen in de Gemeenschap, of, subsidiair, terugverwijzing van de zaak naar de president van het Gerecht opdat hij opnieuw uitspraak doet.

3 Bij op 30 april 1998 ter griffie van het Hof neergelegd verzoekschrift heeft het Koninkrijk Spanje verzocht in deze kortgedingprocedure te mogen interveniëren om te pleiten voor handhaving van de bestreden beschikking.

4 Bij schrijven van 7 mei 1998 heeft verzoekster bezwaar gemaakt tegen de interventie van het Koninkrijk Spanje. Zij betoogt, dat in tegenstelling tot de toetredingsverdragen van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, die voor het gehele grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden zijn bekrachtigd, de toetredingsverdragen van de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek, alsmede van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden door het Koninkrijk der Nederlanden uitdrukkelijk alleen voor het Europese grondgebied van het koninkrijk zijn bekrachtigd. Verzoekster leidt hieruit af, dat het Koninkrijk Spanje ten aanzien van de Nederlandse Antillen niet als lidstaat kan worden beschouwd in de zin van artikel 227, lid 1, EG-Verdrag. Het verzoek om interventie van het Koninkrijk Spanje in een door de regering van de Nederlandse Antillen ingesteld beroep zou derhalve niet mogen worden toegestaan.

5 Dienaangaande kan worden volstaan met de vaststelling, dat in artikel 37, eerste alinea, van 's Hofs Statuut-EG is bepaald: „De lidstaten en de instellingen van de Gemeenschap kunnen zich voegen in een voor het Hof aanhangig rechtsgeding."

Er gelden dus geen beperkingen voor het recht van interventie van de lidstaten in bij het Hof aanhangige gedingen op grond van, onder meer, de hoedanigheid van de procespartijen of het voorwerp van het geding.

6 Zonder nader op de gefundeerdheid ervan te hoeven ingaan, blijken verzoeksters bezwaren dus geenszins relevant ter beoordeling van het recht van interventie van een lidstaat.

7 Ingevolge artikel 37, eerste alinea, van 's Hofs Statuut-EG moet het verzoek om interventie van het Koninkrijk Spanje worden ingewilligd.

8 Bij op 14 en 15 mei 1998 ter griffie neergelegde akten hebben de Raad, de Commissie, de Italiaanse Republiek en het Koninkrijk Spanje hun schriftelijke opmerkingen bij het Hof ingediend.

De juridische context, de feiten en het procesverloop

9 De juridische context en de aan het geding ten grondslag feiten zijn in de bestreden beschikking als volgt omschreven:

„1 De Nederlandse Antillen maken deel uit van de met de Gemeenschap geassocieerde landen en gebieden overzee (hierna: ‚LGO'). Artikel 3, sub r, EG-Verdrag noemt als één van de doelstellingen van het Verdrag, de associatie van LGO, teneinde het handelsverkeer uit te breiden en in gezamenlijke

inspanning de economische en sociale ontwikkeling te bevorderen. De associatie van LGO wordt geregeld in het vierde deel van het EG-Verdrag en in het krachtens artikel 136, tweede alinea, van het Verdrag door de Raad genomen besluit 91/482/EEG van de Raad van 25 juli 1991 betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Economische Gemeenschap (PB L 263, blz. 1; hierna: ‚LGO-besluit').

2 Het LGO-besluit geldt volgens artikel 240, lid 1, voor een op 1 maart 1990 ingaande periode van 10 jaar. Volgens lid 3, sub a en b, van dat artikel stelt de Raad vóór het verstrijken van de eerste periode van vijf jaar met eenparigheid van stemmen, op voorstel van de Commissie, naast de financiële steun van de Gemeenschap voor de tweede periode van vijf jaar, in voorkomend geval, de wijzigingen van het LGO-besluit vast die de bevoegde autoriteiten van de LGO hierop eventueel wensen aan te brengen of die de Commissie eventueel voorstelt op grond van haar eigen ervaring of in verband met wijzigingen waarover tussen de Gemeenschap en de staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) wordt onderhandeld.

3 Uit de beschikking van de president van het Gerecht van 15 juli 1997, Regering van de Nederlandse Antillen/Raad (T-179/97 R, Jurispr. blz. II-1297, punt 3) blijkt, dat in de Gemeenschap halflangkorrelige rijst, ook bekend als ‚Japonica', wordt verbouwd, waarvan een productieoverschot bestaat. Daarentegen kent de Gemeenschap een tekort aan Indica-rijst, die slechts 20 % van haar rijstproductie uitmaakt. In deze context heeft de Raad een aantal maatregelen vastgesteld om de verbouw van Indica-rijst door communautaire producenten te bevorderen.

4 Bij de import van Indica-rijst in de Gemeenschap concurreren ondernemingen in de LGO met ondernemingen die in derde landen of in ACS-staten zijn gevestigd. Voor rijstimporten uit ACS-staten geldt een tariefcontingent van 125 000 ton waarover een douanerecht van 50 % wordt geheven. Buiten dit contingent geldt een tarief van 100 %, evenals voor de importen uit andere derde landen.

5 Na het oogsten wordt de rijst gedopt en vervolgens in een aantal stadia geslepen. Bruine rijst, dat wil zeggen rijst waarvan het kaf is verwijderd, wordt bewerkt tot halfwitte rijst door enkele of alle buitenste lagen van het vlies te verwijderen. Witte rijst, volledig bewerkte rijst, wordt verkregen door het vlies volledig te verwijderen.

6 Artikel 6, lid 2, van bijlage II bij het LGO-besluit, die onder meer de definitie van het begrip ‚producten van oorsprong' betreft, bepaalt dat wanneer geheel en al in de ACS-staten verkregen producten in de LGO worden be- of verwerkt, zij worden geacht geheel en al in de LGO te zijn verkregen.

7 Dat bruine rijst uit ACS-staten op de Nederlandse Antillen tot halfwitte rijst wordt bewerkt, is bijgevolg voldoende om de rijst overeenkomstig de regels van bijlage II bij het LGO-besluit als van oorsprong uit de Nederlandse Antillen aan te merken. Op grond van deze oorsprongscumulatieregel kan de aldus bewerkte rijst vrij van douanerechten in de Gemeenschap worden ingevoerd.

8 Artikel 133, lid 1, van het Verdrag bepaalt immers, dat goederen van oorsprong uit de LGO bij hun invoer in de lidstaten delen in de algehele afschaffing van douanerechten die overeenkomstig het Verdrag tussen de lidstaten heeft plaatsgevonden. Artikel 101, lid 1, van het LGO-besluit bepaalt, dat producten van oorsprong uit de LGO met vrijdom van douanerechten en heffingen van gelijke werking in de Gemeenschap mogen worden ingevoerd. Verder past de Gemeenschap volgens artikel 102 van genoemd besluit bij de invoer van producten van oorsprong uit de LGO geen kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking toe.

9 In afwijking van de in deze artikelen neergelegde beginselen kan de Commissie krachtens artikel 109, lid 1, van het LGO-besluit de vereiste vrijwaringsmaatregelen nemen ‚indien de toepassing van dit besluit in een sector van economische activiteit van de Gemeenschap of van een of meer lidstaten ernstige verstoringen teweegbrengt, of hun externe financiële stabiliteit in gevaar brengt, of indien moeilijkheden rijzen die in een sector van activiteit van de Gemeenschap of in een regio ervan tot een verslechtering dreigen te leiden'.

10 Krachtens artikel 109 van het LGO-besluit hebben de Commissie en de Raad een reeks vrijwaringsmaatregelen vastgesteld. In beschikking 93/127/EEG van 25 februari 1993 (PB L 50, blz. 27), gewijzigd bij beschikking 93/211/EEG van 13 april 1993 (PB L 90, blz. 36), heeft de Commissie aldus een minimumprijs ingevoerd voor de invoer van rijst uit de Nederlandse Antillen en deze maatregel vervolgens versoepeld. Nadien heeft de Raad achtereenvolgens de verordeningen (EG) nr. 304/97 van 17 februari 1997 en nr. 1036/97 van 2 juni 1997 tot vaststelling van vrijwaringsmaatregelen ten aanzien van de invoer van rijst van oorsprong uit de LGO (PB L 51, blz. 1, respectievelijk PB L 151, blz. 8) vastgesteld. In deze twee verordeningen werd een tariefcontingent vastgesteld, waarbij onder meer de invoer van rijst uit andere LGO dan Montserrat en de Turks- en Caicoseilanden werd beperkt tot 36 728 ton in de periode van 1 januari tot 30 april 1997 en tot 56 180 ton in de periode van 1 mei tot 30 november 1997.

11 Daarnaast heeft de Commissie krachtens artikel 240, lid 3, van het LGO-besluit in een mededeling aan de Raad over de tussentijdse herziening van de associatie van de LGO met de Gemeenschap [document COM(94) 538 def. van 21 december 1994) diverse aanpassingen van deze associatie voorgesteld waarbij zoveel mogelijk rekening werd gehouden met de door de LGO kenbaar gemaakte wensen en met de ervaring die de Commissie in de eerste vijf jaar van de uitvoering van het LGO-besluit had opgedaan. Ter beheersing van de ‚botsing tussen twee gemeenschappelijke beleidsvoornemens — ontwikkeling van de LGO en nakoming van de door de gemeenschappelijke marktordeningen aan de producenten toegekende garanties' stelde de Commissie voor een mechanisme in te stellen waarmee zij referentieprijzen bij invoer kon vaststellen. Zij behield zich evenwel het recht voor, dit mechanisme aan te vullen met een eventuele aanpassing van de LGO-oorsprongsregels ter zake van de ACS/LGO-cumulatie en minimale bewerkingen waarmee de LGO-oorsprong kan worden verkregen.

12 Op 16 februari 1996 heeft de Commissie bij de Raad een voorstel ingediend voor een besluit tot tussentijdse aanpassing van het LGO-besluit (PB C 139, blz. 1). In de zesde en zevende overweging van de considerans van dit voorstel stelde de Commissie, dat de vrije toegang voor alle producten van oorsprong uit de LGO en de handhaving van de ACS/LGO-oorsprongscumulatie hebben geleid tot de vaststelling dat twee communautaire doelstellingen met elkaar in botsing kunnen komen, namelijk de ontwikkeling van de LGO en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Zij stelde voor, nieuwe verstoringen op de communautaire markt voor bepaalde producten waarvoor een gemeenschappelijke marktordening geldt, te voorkomen door onder meer de cumulatie voor landbouwproducten uit te sluiten; voor deze producten zou wel een grotere flexibiliteit moeten gelden in het kader van de afwijkingsprocedure.

13 De Raad heeft een einde gemaakt aan de uiteenlopende standpunten met betrekking tot de eventuele afschaffing van de oorsprongscumulatieregel of het al dan niet invoeren van alternatieven, waaronder handhaving van de cumulatieregel met toepassing van een minimumprijsregeling, door het LGO-besluit krachtens artikel 240, lid 3, te wijzigen bij besluit 97/803/EG van 24 november 1997 tot tussentijdse herziening van besluit 91/482/EEG (PB L 329, blz. 50).

14 In dat besluit wijst de Raad erop, dat als gevolg van de handhaving van de in artikel 6 van bijlage II bij het LGO-besluit bedoelde ACS/LGO-oorsprongscumulatie (zie de punten 6 en 7 hierboven) de doelstellingen van de ontwikkeling van de LGO en van het gemeenschappelijk landbouwbeleid met elkaar in botsing kunnen komen. In de zevende overweging van de considerans benadrukt hij, dat ‚nieuwe verstoringen moeten worden voorkomen door maatregelen die de regelmaat van het handelsverkeer bevorderen en tegelijkertijd verenigbaar zijn met het gemeenschappelijk landbouwbeleid'. Hiertoe heeft hij de nieuwe artikelen 108 bis en 108 ter in het LGO-besluit ingevoegd, die binnen een bepaald tariefcontingent de ACS/LGO-oorsprongscumulatie toestaan voor rijst en suiker.

15 Voor rijst bedraagt dit contingent volgens artikel 108 bis, lid 1, 160 000 ton, waaronder begrepen het in de vierde Overeenkomst van Lomé vastgestelde tariefcontingent voor rijst van oorsprong uit de ACS-staten. In januari wordt telkens een eerste reeks uitvoervergunningen aan de LGO toegekend voor een

hoeveelheid van 35 000 ton. Voor zover de ACS-staten geen gebruik blijken te maken van hun mogelijkheden tot rechtstreekse uitvoer in het kader van het in de Overeenkomst van Lomé vastgestelde contingent, kan een extra hoeveelheid worden ingevoerd tot genoemd totaal van 160 000 ton. Verder kan de Commissie krachtens artikel 108 bis, lid 2, dit totale contingent van 160 000 ton met 20 000 ton verhogen, indien zij vaststelt dat de communautaire markt daardoor niet zal worden verstoord.

16 Voor suiker laat artikel 108 ter de ACS/LGO-oorsprongscumulatie toe tot een jaarhoeveelheid van 3 000 ton.

17 Voor de toepassing van bedoelde cumulatieregels worden volgens artikel 108 bis, lid 4, respectievelijk artikel 108 ter de verwerking tot volwitte of halfwitte rijst en persing tot suikerklontjes of kleuring als voldoende beschouwd om een product als van oorsprong uit de LGO aan te merken."

10 Bij op 9 december 1997 ter griffie van het Gerecht neergelegd verzoekschrift heeft de regering van de Nederlandse Antillen verzocht om nietigverklaring van het aangevochten besluit.

11 Bij op 10 december 1997 ter griffie van het Gerecht neergelegde afzonderlijke akte heeft zij verder krachtens de artikelen 185 en 186 EG-Verdrag verzocht om opschorting van de uitvoering van de punten 31 en 32 van artikel 1 van het aangevochten besluit ten aanzien van op de Nederlandse Antillen be- of verwerkte rijst en suiker, onder de voorwaarde dat de Nederlandse Antillen voor de in die punten bedoelde producten minimumexportprijzen handhaven of invoeren die ten minste gelijk zijn aan de interventieprijzen in de Gemeenschap.

De bestreden beschikking

12 Bij de bestreden beschikking heeft de president van het Gerecht het verzoek in kort geding afgewezen.

13 Na het verzoek in kort geding ontvankelijk te hebben verklaard, heeft de president van het Gerecht eerst de spoedeisendheid van de gevorderde maatregelen onderzocht en de betrokken belangen afgewogen, en vervolgens de „fumus boni juris" van de eis beoordeeld.

Spoedeisendheid en belangenafweging

14 Met betrekking tot de spoedeisendheid en de belangenafweging stelt de kortgedingrechter vast, dat de betrokken tariefcontingenten zijn ingevoerd om te voorkomen dat twee doelstellingen, de ontwikkeling van de LGO en het gemeenschappelijk landbouwbeleid, met elkaar in botsing zouden kunnen komen, en meer bepaald om de rijst- en suikerimporten vanuit de LGO in de Gemeenschap binnen met het evenwicht op de communautaire markt verenigbare grenzen te houden, mede gelet op de aanzienlijke groeimogelijkheden van deze importen (punten 55-58 van de bestreden beschikking).

15 Ten aanzien van het vaststellen van minimumexportprijzen, hetgeen verzoekster als voorwaarde aan de gevorderde opschorting heeft verbonden, verklaart de rechter in kort geding, dat niet gewaarborgd is, dat dit nieuwe verstoringen op de communautaire markten kan voorkomen en, hangende de procedure in de hoofdzaak, niet bepaalde definitieve gevolgen zal hebben waardoor het aangevochten besluit aan doeltreffendheid zou kunnen inboeten (punt 61 van de bestreden beschikking).

16 Verder oordeelde de rechter in kort geding dat hij, behoudens in een kennelijke urgente situatie, ten aanzien van de keuze van de meest geschikte maatregel ter voorkoming van verstoringen op de communautaire markten voor rijst en suiker waarbij tevens rekening wordt gehouden met de eisen verbonden aan de associatie

van de LGO, zijn oordeel niet in de plaats zou kunnen stellen van het oordeel van de Raad zonder afbreuk te doen aan diens discretionaire bevoegdheid, en dat verzoeksters eis slechts zou kunnen worden toegewezen, indien de spoedeisendheid van de gevorderde maatregelen onbetwistbaar voorkomt (punten 64 en 65 van de bestreden beschikking).

17 Met het bovenstaande als uitgangspunt heeft de rechter in kort geding in de punten 66 tot en met 77 van de bestreden beschikking onderzocht, welke gevolgen de toepassing van het aangevochten besluit voor de positie van de Nederlandse Antillen zou kunnen hebben, teneinde de mate van spoedeisendheid van de gevorderde opschorting te beoordelen.

18 Daarbij werden achtereenvolgens de rijstsector, de suikersector en de algehele economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen onderzocht.

19 Wat de rijstsector betreft, is de rechter in kort geding van oordeel, dat de regering van de Nederlandse Antillen niet is geslaagd in het bewijs, dat de meeste rijstfabrieken op haar grondgebied wellicht moeten sluiten. Tot deze conclusie komt hij na de vaststelling dat, anders dan verzoekster stelt, het aangevochten besluit er op het eerste gezicht niet toe zal leiden, dat de jaarlijkse rijstuitvoer van de LGO naar de Gemeenschap in feite wordt beperkt tot 35 000 ton, omdat de rest rechtstreeks vanuit de ACS-landen zou worden uitgevoerd. Om aan betaling van douanerechten te ontkomen, hebben de ACS-landen er immers belang bij, aldus de rechter in kort geding, om binnen de grenzen van het bij het aangevochten besluit vastgestelde contingent van 160 000 ton bij voorkeur via de LGO naar de Gemeenschap te exporteren. Verder heeft de instelling van een jaarlijks tariefcontingent van 160 000 ton slechts een exportdaling van 22 % teweeggebracht ten opzichte van de rijstexporten in de jaren vóór de toepassing van de vrijwaringsmaatregelen. Ten slotte is niet gebleken, dat deze vrijwaringsmaatregelen zelf tot sluiting van een groot deel van de Antilliaanse rijstfabrieken hebben geleid (punten 67-70 van de bestreden beschikking).

20 Ten aanzien van de suikersector stelt de kortgedingrechter vast, dat verzoekster geen gegevens heeft overgelegd waaruit het aandeel van deze activiteiten in de

Antilliaanse economie kan worden opgemaakt, en dat bij toepassing van het aangevochten besluit de export slechts met 14 % zal dalen ten opzichte van 1996 (punt 71 van de bestreden beschikking).

21 Over de economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen ten slotte zegt de rechter in kort geding, dat verzoeksters betoog voorbijgaat aan het feit dat de litigieuze tariefcontingenten slechts tot een geringe daling van de uitvoer naar Gemeenschap zullen leiden, dat het is gebaseerd op gegevens die louter voorspellingen zijn van de ontwikkeling van de rijst- en suikerexport, en dat het geen concrete gegevens bevat op grond waarvan kan worden aangenomen, dat de gestelde schade onherstelbaar zou kunnen zijn (punten 73-75 van de bestreden beschikking).

22 De rechter in kort geding heeft dan ook vastgesteld, dat in casu niet aan de voorwaarde ter zake van de spoedeisendheid was voldaan.

De fumus boni juris

23 Op het punt van de fumus boni juris van het verzoek in kort geding blijkt uit de bestreden beschikking, dat de regering van de Nederlandse Antillen slechts één middel had aangevoerd, te weten onbevoegdheid van de Raad ratione temporis: het aangevochten besluit mocht niet na de in artikel 240, lid 3, van het LGO-besluit gestelde termijn worden vastgesteld (punt 78 van de bestreden beschikking). Dit middel kwam de rechter in kort geding op het eerste gezicht niet gegrond voor. Onder verwijzing naar het arrest van 10 oktober 1978, Hansen en Balle (148/77, Jurispr. blz. 1787, punt 10), verklaart hij, dat deze bepaling van het LGO-besluit op het eerste gezicht aldus moet worden uitgelegd, dat zij een louter indicatieve

waarde heeft. Voorts zegt hij, dat bedoelde termijn van vijf jaar op het eerste gezicht niet dezelfde juridische draagwijdte heeft als de procedurele termijn van artikel 30, lid 8, van bijlage II bij het LGO-besluit, waarom het in het arrest van 26 oktober 1994, Nederland/Commissie (C-430/92, Jurispr. blz. I-5197), ging (punten 80-85 van de bestreden beschikking).

24 Na aldus te hebben vastgesteld, dat de regering van de Nederlandse Antillen niet het bestaan van een risico van ernstige en onherstelbare schade had aangetoond, en dat het enige middel dat zij tegen het aangevochten besluit had aangevoerd, op het eerste gezicht niet gegrond voorkwam, heeft de rechter in kort geding het verzoek om voorlopige maatregelen afgewezen.

25 Daar de schriftelijke opmerkingen van partijen alle informatie bevatten die nodig is om op deze hogere voorziening te beslissen, behoeven partijen niet in hun mondelinge toelichtingen te worden gehoord.

De ontvankelijkheid van de hogere voorziening

26 De Raad, het Koninkrijk Spanje en de Italiaanse Republiek achten de hogere voorziening alledrie niet-ontvankelijk, zij het op verschillende gronden.

27 Volgens de Raad is de toewijzing van de opschorting van de uitvoering van een handeling afhankelijk van vier cumulatieve voorwaarden: de toewijzing moet op het eerste gezicht feitelijk en rechtens gerechtvaardigd zijn (fumus boni juris), er moet sprake zijn van spoedeisendheid, de belangenafweging moet naar toewijzing van de opschorting neigen en de opschorting moet ten slotte voorlopig zijn, in die zin, dat zij de juridische of feitelijke geschilpunten niet mag prejudiciëren en niet op voorhand de gevolgen van de later te geven beslissing in de hoofdzaak mag tenietdoen.

28 In casu is verzoekster niet opgekomen tegen de beoordeling van de rechter in kort geding ter zake van de vierde voorwaarde — de beschikking mag niet op voorhand de gevolgen van de later te geven beslissing tenietdoen — hoewel de kortgedingrechter in punt 65 van de bestreden beschikking met nadruk heeft gewezen op de noodzaak om rekening te houden met „het risico dat bij toewijzing van de gevraagde voorlopige maatregel de belangen van de Gemeenschap onherstelbaar worden geschaad". Volgens de Raad moet de hogere voorziening derhalve niet-ontvankelijk worden verklaard.

29 Deze argumenten kunnen niet worden aanvaard.

30 In punt 61 van de bestreden beschikking heeft de kortgedingrechter weliswaar verklaard, dat niet gewaarborgd was, dat „de eventuele vaststelling van een minimumprijs in plaats van de bestreden tariefcontingenten (...) hangende de procedure in de hoofdzaak niet bepaalde definitieve gevolgen zou hebben waardoor het [aangevochten] besluit aan doeltreffendheid zou kunnen inboeten".

31 Doch hieruit kan niet worden afgeleid, zoals de Raad doet, dat de rechter in kort geding van oordeel was, dat de gevorderde opschorting niet het vereiste voorlopige karakter had. Er blijkt alleen, dat deze hem niet „gewaarborgd" voorkwam.

32 In de meeste kortgedingprocedures blijken hoe dan ook zowel de toewijzing als de ontzegging van een eis tot opschorting van de uitvoering van een handeling in zekere zin bepaalde definitieve gevolgen te kunnen hebben, en het staat aan de kortgedingrechter bij wie de eis wordt ingesteld, om de aan alle mogelijke oplossingen verbonden risico's tegen elkaar af te wegen (zie, in deze zin, beschikking van 29 januari 1997, Antonissen/Raad en Commissie, C-393/96 P(R), Jurispr. blz. I-441, punt 40).

33 De beoordeling van het voorlopige karakter van de gevorderde opschorting is dus in beginsel niet te scheiden van de afweging van de betrokken belangen, zodat de omstandigheid dat in hogere voorziening geen specifiek op deze voorwaarde betrekking hebbend middel is aangevoerd, niet impliceert dat de hogere voorziening in haar geheel niet-ontvankelijk is, indien daarin, zoals in casu, de in de bestreden beschikking verrichte belangenafweging wordt betwist.

34 Het Koninkrijk Spanje betoogt, dat alle in hogere voorziening aangevoerde middelen ofwel de feitelijke beoordeling van de kortgedingrechter aanvechten, ofwel inhoudelijke vragen opwerpen waarop slechts in de bodemprocedure kan worden beslist.

35 Gelet op het aantal en de verscheidenheid van de middelen en argumenten die verzoekster aanvoert, lijkt het meer opportuun bij de behandeling van de afzonderlijke middelen nader op dit ontvankelijkheidsvraagstuk in te gaan, daar de hogere voorziening niet onmiddellijk in haar geheel niet-ontvankelijk kan worden verklaard.

36 Ook de Italiaanse Republiek acht de hogere voorziening ten slotte niet-ontvankelijk; zij voert evenwel geen concrete argumenten aan ter onderbouwing van dit standpunt. Zij verklaart alleen, dat zij zich aansluit bij hetgeen de Raad in eerste aanleg tegen de ontvankelijkheid van het beroep in de hoofdzaak heeft aangevoerd.

37 Dienaangaande kan worden volstaan met de vaststelling, dat 's Raads betoog op dit punt in eerste aanleg, dat in het kader van het onderzoek van de ontvankelijkheid van het verzoek in kort geding in de punten 30 tot en met 38 van de bestreden beschikking is verworpen, niet de niet-ontvankelijkverklaring van de hogere voorziening kan rechtvaardigen.

38 Mitsdien moet de hogere voorziening ontvankelijk worden verklaard.

De tot staving van de hogere voorziening aangevoerde middelen

39 In deze hogere voorziening voert verzoekster drie middelen aan tegen de bestreden beschikking. Daar het eerste middel het slot van de bestreden beschikking betreft — het ontbreken van de fumus boni juris — moeten allereerst het tweede en het derde middel, inzake de spoedeisendheid en de belangenafweging, worden onderzocht.

Het tweede middel: spoedeisendheid

Argumenten van partijen

40 Het tweede middel valt in twee alternatieve onderdelen uiteen, beide strekkende tot de vaststelling dat de president van het Gerecht de voorwaarde ter zake van de spoedeisendheid niet juist heeft beoordeeld.

41 In het eerste onderdeel stelt verzoekster, dat de bestreden beschikking blijkens de tekst daarvan op het punt van de ernstige en onherstelbare schade is voorbijgegaan aan de kern van haar betoog, te weten het niet te herstellen tijdverlies dat de Nederlandse Antillen in hun macro-economische ontwikkeling hebben opgelopen. Gelet op de tijd die met de bodemprocedure is gemoeid, heeft verzoekster voor de kortgedingrechter immers betoogd, dat het door de bestreden beschikking onmogelijk was geworden vóór 1 maart 2000, de vervaldatum van het LGO-besluit, de geplande economische en sociale ontwikkeling te realiseren. De rechter in kort geding heeft met name in punt 75 van de bestreden beschikking ten onrechte de gestelde schade alleen beoordeeld aan de hand van het handelsvolume en de situatie van de rijst- en suikerindustrie.

42 De Raad meent, dat aanvaarding van een dergelijke redenering, gebaseerd op een onherstelbaar tijdverlies, zou leiden tot de absurde situatie dat schade die wegens haar aard verband houdt met het verstrijken van de tijd, nimmer voor vergoeding in aanmerking zou kunnen komen, omdat tijd niet te herstellen is.

43 Verder kan verzoekster volgens de Raad en de Commissie de rechter in kort geding niet verwijten, dat hij de handelsvolumes en de situatie van de rijst- en suikerindustrie nader heeft onderzocht, aangezien verzoekster dit aspect zelf had benadrukt. Daarnaast doet het, aldus de Commissie, weinig ter zake, of de gestelde schade in termen van het handelsvolume voor rijst en suiker, dan wel in termen van de algemene economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen wordt uitgedrukt.

44 In het tweede onderdeel van het tweede middel stelt verzoekster, dat ook al zou het handelsvolume en de situatie van de rijst- en suikerindustrie op de Nederlandse Antillen wel een goede maatstaf zijn om de gestelde schade vast te stellen, dan nog wordt in de bestreden beschikking een verkeerde opvatting van het ernstige en onherstelbare karakter van de schade gehuldigd, en wel om drie redenen.

45 In de eerste plaats blijkt met betrekking tot de suikersector uit de punten 71 en 72 van de bestreden beschikking, dat in het aangevochten besluit de verwachtingen van de jonge industrieën in de LGO zijn miskend. Aangezien artikel 133, lid 3, EG-Verdrag onder meer beoogt juist de jonge industrieën in de LGO te beschermen, levert miskenning van deze verwachtingen op zichzelf al voldoende grond op om het bestaan van ernstige en onherstelbare schade voor de Nederlandse Antillen aan te nemen.

46 In de tweede plaats heeft de rechter in kort geding in zijn onderzoek betreffende de voorwaarde ter zake van de spoedeisendheid bij de beoordeling van de belangen

van het gemeenschappelijk landbouwbeleid niet dezelfde normen gehanteerd als bij de beoordeling van de belangen van de associatie van de LGO, zodat hij in strijd met artikel 132, lid 1, EG-Verdrag heeft gehandeld. Er is met name meer gewicht toegekend aan de bescherming van communautaire rijst en suiker, die slechts 0,5 % uitmaken van het BBP (bruto binnenlands product) van de Gemeenschap dan aan de aan de Nederlandse Antillen toegebrachte schade, die 0,9 % van hun BBP bedraagt.

47 In de derde plaats worden er met betrekking tot de rijstindustrie twee fouten gemaakt in de redenering die ten grondslag ligt aan de vaststelling in punt 70 van de bestreden beschikking, dat niet is bewezen, dat bij onmiddellijke toepassing van het aangevochten besluit de meeste rijstfabrieken op de Nederlandse Antillen zullen moeten sluiten.

48 Enerzijds wordt in de beschikking geen melding gemaakt van het bestaan van verordening (EG) nr. 2603/97 van de Commissie van 16 december 1997 houdende uitvoeringsbepalingen voor de invoer van rijst van oorsprong uit de ACS-staten en uit de landen en gebieden overzee (LGO) (PB L 351, blz. 22), die is vastgesteld ter uitvoering van het aangevochten besluit. Ingevolge dit nieuwe, restrictieve stelsel kunnen marktdeelnemers vanaf januari in totaal 35 000 ton rijst uit de LGO in de Gemeenschap invoeren, terwijl de overige 125 000 ton aan het einde van het jaar met vrijstelling van douanerechten kan worden ingevoerd, mits de ACS-landen deze hoeveelheid niet rechtstreeks naar de Gemeenschap hebben uitgevoerd. Vergeleken met het voordeel van het nultarief is het volgens verzoekster te duur en vanuit commercieel oogpunt te riskant om de rijst tot het einde van het jaar op te slaan, zodat de ACS-rijstproducenten gedwongen zijn om rechtstreeks naar de Gemeenschap te exporteren in plaats van via de LGO. De Commissie heeft dit erkend in de bij het Gerecht ingediende schriftelijke opmerkingen, waaruit blijkt dat in januari 1998 al 41 688 ton rijst rechtstreeks vanuit de ACS-landen in de Gemeenschap is ingevoerd. De kortgedingrechter heeft in punt 68 van de bestreden beschikking dus ten onrechte vastgesteld, dat de ACS-rijstproducenten bij voorkeur via de LGO exporteren.

49 Anderzijds gaat de kortgedingrechter in punt 69 van de bestreden beschikking voorbij aan de bevindingen van het rapport van het Nederlands Economisch

Instituut dat verzoekster in eerste aanleg heeft overlegd, waarin wordt gesteld, dat zelfs indien het leeuwendeel van het rijstcontingent van 160 000 ton aan de Nederlandse Antillen zou worden toebedeeld, de rijstbewerkingsactiviteiten en de rijsthandel aldaar met ten minste 44 % zouden moeten worden teruggebracht. Dat de rijstindustrie ondanks de vaststelling van exportbeperkende vrijwaringsmaatregelen in 1997 niet failliet is gegaan, zegt nog niets, omdat het tijdelijke maatregelen betrof, en geen blijvende structurele wijziging van de omstandigheden.

50 In reactie op dit tweede onderdeel van het tweede middel wijzen de Raad en de Commissie erop dat — zoals de president van het Gerecht zegt — de regel dat financiële schade in principe niet onherstelbaar is (punt 66 van de bestreden beschikking) in casu van toepassing is (punt 75 van de bestreden beschikking).

51 Beide instellingen stellen tevens, dat de in dit tweede onderdeel aangevoerde argumenten merendeels niet-ontvankelijk zijn, voor zover zij betrekking hebben op de beoordeling van de feiten door de rechter in kort geding.

Beoordeling

52 Ten aanzien van het eerste onderdeel van het tweede middel moet worden vastgesteld dat — in tegenstelling tot hetgeen verzoekster stelt — uitdrukkelijk uit de punten 73 tot en met 75 van de bestreden beschikking blijkt, dat de rechter in kort geding op haar argumenten betreffende de economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen tot het jaar 2000 is ingegaan.

53 Hij verklaart in het bijzonder, dat de cijfers die verzoekster met betrekking tot de economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen heeft verstrekt, geen rekening houden met de door hem vastgestelde werkelijke gevolgen van het aangevochten besluit voor de rijst- en suikerexporten van de Nederlandse Antillen naar de Gemeenschap. Voorts achtte hij bij gebreke van enig bewijs van een te verwachten structureel effect op de rijst- en suikerindustrie, niet bewezen dat de schade onherstelbaar was.

54 Blijkens de bestreden beschikking achtte de kortgedingrechter op het punt van de economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen de schade dus niet zo ernstig als gesteld en kwam deze hem niet onherstelbaar voor.

55 Nu verzoekster deze vaststellingen bestrijdt op grond dat de rechter in kort geding meer gewicht had moeten toekennen aan het onherstelbare karakter van het tijdverlies in de macro-economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen, betwist zij in wezen de feitelijke beoordelingen waarop de bestreden beschikking berust.

56 Volgens artikel 51 van 's Hofs Statuut-EG, dat ook op krachtens artikel 50 ingestelde hogere voorzieningen van toepassing is, kan de hogere voorziening alleen rechtsvragen betreffen en moet zij gebaseerd zijn op middelen ontleend aan onbevoegdheid van het Gerecht, onregelmatigheden in de procedure voor het Gerecht of schending van het gemeenschapsrecht door het Gerecht [beschikkingen van 11 juli 1996, Goldstein/Commissie, C-148/96 P(R), Jurispr. blz. I-3883, punt 22, en 14 oktober 1996, SCK en FNK/Commissie, C-268/96 P(R), Jurispr. blz. I-4971, punten 43 en 44].

57 Het eerste onderdeel van het tweede middel moet derhalve worden verworpen omdat het deels niet-ontvankelijk en deels ongegrond is.

58 Verzoeksters betoog in het tweede onderdeel van het tweede middel toont evenmin aan, dat de kortgedingrechter een rechtsdwaling kan worden verweten.

59 Het eerste argument, de vermeende schending van artikel 133, lid 3, van het Verdrag, moet worden verworpen.

60 Het gaat ervan uit, dat ontzegging van de eis tot opschorting de sluiting van een jonge industrietak op de Nederlandse Antillen tot gevolg zal hebben; daarmee vecht dit argument in wezen de feitelijke beoordelingen in de bestreden beschikking aan, zodat het om de in punt 56 van deze beschikking genoemde redenen moet worden verworpen.

61 Maar ook al zou de sluiting van een jonge industrietak in de LGO noodzakelijkerwijs als schending van artikel 133, lid 3, van het Verdrag moeten worden aangemerkt, zoals verzoekster stelt, dan betekent dat nog niet, dat deze schending op zichzelf en automatisch ernstige en onherstelbare schade veroorzaakt.

62 Een eventuele schending van een verdragsbepaling kan namelijk wel de geldigheid van het aangevochten besluit aantasten, maar is in beginsel op zichzelf niet voldoende om aan te nemen dat de eventuele schade ernstig en onherstelbaar is.

63 Het tweede argument, de stelling dat de rechter in kort geding bij de beoordeling van de belangen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid andere normen zou hebben gehanteerd dan bij de beoordeling van de belangen van de associatie van de LGO, bestrijdt de beoordeling van de feiten waarop de kortgedingrechter de afwijzing van de voorlopige maatregel heeft gebaseerd. Het moet derhalve om de in punt 56 van deze beschikking genoemde redenen worden verworpen.

64 Ook het derde argument, betreffende de situatie van de rijstsector, levert geen grond op voor de vaststelling, dat de bestreden beschikking een rechtsdwaling bevat.

65 Door te stellen dat de rechter in kort geding verordening nr. 2603/97 heeft miskend, tracht verzoekster in feite diens feitelijke vaststellingen met betrekking tot de economische situatie van de marktdeelnemers in de ACS-landen te bestrijden. Dit betoog moet derhalve om de in punt 56 van deze beschikking genoemde redenen worden verworpen.

66 Verder verwijt verzoekster de rechter in kort geding, dat hij is voorbijgegaan aan de bevindingen van het rapport van het Nederlands Economisch Instituut, waarin wordt gesteld, dat als gevolg van de vaststelling van het aangevochten besluit, de rijstbewerkingsactiviteiten en de rijsthandel op de Nederlandse Antillen met ten minste 44 % zouden moeten worden teruggebracht.

67 Deze laatste grief kan aldus worden opgevat, dat de rechter in kort geding wordt verweten, dat hij ofwel de door verzoekster aangevoerde bewijsmiddelen heeft miskend, ofwel zijn beschikking op dit punt onvoldoende heeft gemotiveerd.

68 Met betrekking tot de door verzoekster gestelde miskenning van de bewijsmiddelen, zij eraan herinnerd, dat het Hof in hogere voorziening in beginsel niet bevoegd is om de bewijzen te onderzoeken die het Gerecht tot staving van die feiten in aanmerking heeft genomen. Wanneer de rechtsregels en algemene rechtsbeginselen inzake de bewijslast en de procedureregels inzake de bewijsvoering zijn gerespecteerd, staat het enkel aan het Gerecht te beoordelen, welke waarde moet worden gehecht aan de hem voorgelegde bewijsmiddelen (zie, in deze zin, arrest van 1 juni 1994, Commissie/Brazzelli Lualdi e. a., C-136/92 P, Jurispr. blz. I-1981, punt 66, en beschikking van 5 februari 1998, Abello e. a./Commissie, C-30/96 P, Jurispr. blz. I-377, punt 53).

69 Voor zover verzoekster mocht klagen, dat de rechter in kort geding een bepaald bewijsmiddel niet uitdrukkelijk zou hebben beoordeeld, moet haar betoog dus worden verworpen.

70 Doch ook indien verzoeksters betoog wordt opgevat als verwijt, dat de beschikking op dit punt onvoldoende is gemotiveerd, moet het worden verworpen. Van de rechter in kort geding kan immers niet worden geëist, dat hij uitdrukkelijk antwoordt op alle in de loop van het kort geding aan de orde gestelde rechtsvragen en feitelijke vragen. Het is voldoende, dat de door hem in aanmerking genomen redenen, gelet op de omstandigheden van de zaak, zijn beschikking behoorlijk rechtvaardigen en het Hof in staat stellen zijn rechterlijke controle uit te oefenen [beschikking SCK en FNK/Commissie, reeds aangehaald, punt 52, en beschikking van 10 september 1997, Chaves Fonseca Ferrão/OHMI, C-248/97 P(R), Jurispr. blz. I-4729, punt 20].

71 In casu heeft de president van het Gerecht zijn beoordeling van dit aspect van de situatie duidelijk weergegeven in punt 69 van de bestreden beschikking.

72 Zijn verwijzing naar de in 1997 ingevoerde vrijwaringsmaatregelen, die niet tot sluiting van een groot deel van de Antilliaanse rijstfabrieken lijken te hebben geleid, komt alleszins relevant voor. In het kader van het kort geding behoefde de president van het Gerecht niet het permanente karakter van het aangevochten besluit in aanmerking te nemen, doch behoorde hij enkel te beoordelen, welke gevolgen dit vóór het einde van de bodemprocedure zou kunnen hebben. Hij kon dus met recht naar de vastgestelde gevolgen van eerdere tijdelijke maatregelen verwijzen.

73 Het tweede onderdeel van het tweede middel moet derhalve worden verworpen omdat het deels niet-ontvankelijk en deels ongegrond is.

74 Mitsdien moet het tweede middel worden verworpen.

Het derde middel: inaanmerkingneming van de belangen van de Nederlandse Antillen

Argumenten van partijen

75 Het derde middel dat tot staving van deze hogere voorziening wordt aangevoerd, betreft hoofdzakelijk de redenering in de punten 55 tot en met 65 van de bestreden beschikking, zoals verkort weergegeven in de punten 14 tot en met 16 hierboven, op grond waarvan de rechter in kort geding vaststelt dat, gelet op het risico dat bij toewijzing van de gevraagde voorlopige maatregel de belangen van de Gemeenschap onherstelbaar worden geschaad, maar ook op de discretionaire bevoegdheid van de Raad wanneer hij de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid verzoent met die van de associatie van de LGO met de Gemeenschap, verzoeksters vordering slechts kan worden toegewezen, indien de spoedeisendheid van de gevorderde maatregelen onbetwistbaar voorkomt.

76 Dit derde middel valt in vier onderdelen uiteen.

77 In het eerste onderdeel stelt verzoekster dat de Raad, anders dan uit de punten 55 tot en met 58 van de bestreden beschikking kan worden opgemaakt, niet bevoegd is het risico dat twee doelstellingen van het Verdrag, te weten de ontwikkeling van de LGO en het gemeenschappelijk landbouwbeleid, met elkaar in botsing komen, te vermijden door tariefcontingenten in te voeren. Daarbij voert zij vier argumenten aan.

78 In de eerste plaats zou dit risico niet rechtstreeks uit het Verdrag voortvloeien, maar kunstmatig door de Gemeenschap in het leven zijn geroepen, doordat bij de

totstandbrenging van het gemeenschappelijk landbouwbeleid geen rekening was gehouden met de artikelen 132, lid 1, en 133, lid 1, van het Verdrag.

79 In de tweede plaats zou de kortgedingrechter ten onrechte hebben aangenomen, dat er inderdaad sprake was van verstoringen op de communautaire markten voor rijst en suiker.

80 Wat de rijstmarkt betreft, had hij om te beginnen rekening moeten houden met het standpunt dat een aantal partijen in andere bij het Hof en het Gerecht aanhangige zaken naar voren heeft gebracht. Verder had hij de aangevoerde bewijsmiddelen naar behoren moeten onderzoeken, met name het rapport van het Nederlands Economisch Instituut. Ten slotte geeft hij blijk van een verkeerde interpretatie van de verklaring van de Italiaanse regering, dat de marktprijs voor Indica-rijst in de Gemeenschap momenteel 93 % van de interventieprijs bedraagt; daar er in 1997 vrijwaringsmaatregelen van kracht waren, bewijst deze verklaring dat de prijs van communautaire rijst niet wordt beïnvloed door importen uit de LGO.

81 Wat de suikermarkt betreft, bevatten de punten 55 tot en met 58 van de bestreden beschikking geen enkele overweging waaruit blijkt, dat er sprake is van verstoringen.

82 In de derde plaats bestrijdt verzoekster, dat zij ter terechtzitting heeft gezegd, zoals in de laatste volzin van punt 55 van de bestreden beschikking is te lezen, „dat de economische situatie na afloop van de geldigheidsduur van de twee achtereenvolgende vrijwaringsmaatregelen — de eerste elf maanden van 1997 — niet was veranderd en dat de kans op een conflict groter was geworden, zodat een langetermijnoplossing nodig was".

83 In de vierde plaats bestrijdt verzoekster de vaststelling in punt 58 van de bestreden beschikking dat „vaststaat dat de bewerking van rijst of suiker uit de ACS-staten in de LGO, waarmee deze producten een LGO-oorsprong kunnen verkrijgen, een betrekkelijk eenvoudig industrieel proces is waarvoor geen dure installaties nodig zijn" en dat „deze omstandigheid dus een groei van de rijst- en suikerexport van de Nederlandse Antillen naar de Gemeenschap in de hand [lijkt] te werken". Daarbij wijst verzoekster op de hoge investeringskosten van de rijst- en suikerverwerkende fabrieken en op de bevindingen van het in eerste aanleg overgelegde rapport van het Nederlands Economisch Instituut, waarin wordt gesteld, dat het potentieel van de rijstexport van de LGO naar de Gemeenschap het peil van 1996 niet kan overtreffen.

84 In het tweede onderdeel van het derde middel stelt verzoekster, dat de rechter in kort geding in de punten 55 en volgende van de bestreden beschikking ten onrechte heeft aangenomen, dat de Raad bevoegd was tariefcontingenten in te voeren in de handel met de LGO. Tot staving van deze stelling voert verzoekster drie argumenten aan.

85 Ten eerste, punt 55 van de bestreden beschikking is in strijd met artikel 133, lid 1, van het Verdrag, dat tariefcontingenten voor rijst en suiker van oorsprong uit de LGO verbiedt. Sinds het einde van de overgangsperiode zijn douanerechten en heffingen van gelijke werking op de invoer in de Gemeenschap van producten van oorsprong uit de LGO immers verboden.

86 Ten tweede, worden de maatregelen in het aangevochten besluit als kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking aangemerkt, dan zijn zij sinds het einde van de overgangsperiode verboden ten aanzien van importen uit de LGO in de Gemeenschap. In punt 55 van de bestreden beschikking wordt derhalve ten onrechte aangenomen, dat de Raad bevoegd is dergelijke maatregelen in te voeren.

87 Ten derde, de veronderstelling van de president van het Gerecht, dat de Raad bevoegd is tariefcontingenten, kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in te voeren, is duidelijk onverenigbaar met de rechtspraak van het Gerecht en het Hof. Verzoekster verwijst hierbij naar de arresten van 14 september 1995, Antillean Rice Mills e. a./Commissie (T-480/93 en T-483/93, Jurispr. blz. II-2305), en 22 april 1997, Road Air (C-310/95, Jurispr. blz. I-2229), waarin het beginsel van een onomkeerbaar „LGO-acquis" zou zijn vastgelegd.

88 In het derde onderdeel van het derde middel betoogt verzoekster, dat de president van het Gerecht de Raad niet bevoegd kon achten om tariefcontingenten voor rijst in te voeren op de enkele grond, dat de communautaire rijstproducenten, die waren aangemoedigd om Indica-rijst te produceren, in moeilijkheden verkeerden. Aldus heeft de rechter in kort geding de rechtstreeks uit het Verdrag af te leiden belangen van de LGO immers ondergeschikt gemaakt aan aspecten van het gemeenschappelijk landbouwbeleid die in handelingen van afgeleid recht zijn vastgelegd.

89 In het vierde onderdeel van het derde middel stelt verzoekster, dat de rechter in kort geding niet kon oordelen, zoals hij in punt 61 van de bestreden beschikking heeft gedaan, dat niet gewaarborgd was dat de eventuele vaststelling van een minimumprijs nieuwe verstoringen kon voorkomen. In de eerste plaats heeft hij namelijk miskend, dat de Nederlandse Antillen een minimumprijzenstelsel kennen en dat dit allesomvattend is. In de tweede plaats heeft verzoekster, anders dan in punt 60 van de bestreden beschikking wordt gesteld, de argumenten van de Raad met betrekking tot de aan een dergelijke minimumprijsregeling verbonden problemen wel degelijk bestreden, met name door te wijzen op een briefwisseling tussen de permanente vertegenwoordiging van Nederland en de Commissie. In de derde plaats voert verzoekster aan, dat dergelijke door derde landen voorgestelde regelingen door de Gemeenschap worden aanvaard als alternatief voor de invoering van antidumpingrechten. Ten slotte hadden in geval van problemen met een minimumprijsregeling altijd nog vrijwaringsmaatregel kunnen worden getroffen, terwijl de rechter in kort geding de vastgestelde voorlopige maatregelen ook had kunnen aanpassen of opheffen.

90 Volgens de Raad betreffen de eerste drie onderdelen van het derde middel niet de spoedeisendheid van de gevorderde maatregelen of de belangenafweging, maar de

geldigheid van het aangevochten besluit; zij hebben betrekking op middelen die verzoekster in het beroep tot nietigverklaring voor het Gerecht had aangevoerd, maar niet tot staving van de fumus boni juris van het verzoek om voorlopige maatregelen. Deze onderdelen moeten derhalve niet-ontvankelijk worden verklaard.

91 Met betrekking tot het vierde onderdeel van het derde middel vestigt de Raad de aandacht op punt 64 van de bestreden beschikking, waarin staat dat, afgezien van de problemen die aan een minimumprijsregeling zijn verbonden, de rechter in kort geding zijn oordeel in beginsel niet in de plaats kan stellen van het oordeel van de Raad.

92 De Commissie maakt opmerkingen ten aanzien van elk van de vier onderdelen van het derde middel afzonderlijk.

93 Op het punt van het in het eerste onderdeel bedoelde risico dat twee doelstellingen van het Verdrag met elkaar in botsing komen, meent de Commissie om te beginnen, dat de rechter in kort geding geen standpunt heeft ingenomen ter zake van de bevoegdheid van de Raad, doch enkel de inhoud van het aangevochten besluit heeft beschreven; verder heeft hij het feit dat er sprake was van verstoringen op de betrokken communautaire markten niet aangenomen, maar afgeleid uit een beoordeling van de bewijsmiddelen, welke in hogere voorziening niet kan worden aangevochten; met haar vierde argument bestrijdt verzoekster rechtstreeks de beoordeling van de feiten in eerste aanleg.

94 Het tweede onderdeel van het derde middel, inzake de bevoegdheid van de Raad om tariefcontingenten in te voeren in de handel met de LGO, acht de Commissie evenals de Raad niet-ontvankelijk, voor zover het een vraag over de fumus boni juris opwerpt die niet voor de president van het Gerecht aan de orde is gesteld.

95 Ten aanzien van het derde onderdeel van het derde middel stelt de Commissie, dat de rechter in kort geding geenszins een oordeel heeft uitgesproken over de geldigheid van het standpunt van de Raad bij de afweging van de belangen van de LGO tegen de belangen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid; een dergelijk oordeel zou deel hebben uitgemaakt van het onderzoek van de fumus boni juris, indien verzoekster zich daarop zou hebben beroepen. Uit de bestreden beschikking blijkt, dat de kortgedingrechter alleen heeft onderzocht, of de belangenafweging al dan niet in het voordeel van toewijzing van de voorlopige maatregelen uitviel.

96 Ten slotte meent de Commissie, dat het vierde onderdeel van het derde middel de vaststelling van de feiten in de bestreden beschikking aanvecht en dat het daarom niet-ontvankelijk is.

Beoordeling

97 Het eerste argument in het eerste onderdeel, alsmede het tweede en derde onderdeel van het derde middel hebben betrekking op argumenten die in het beroep in de hoofdzaak tegen de geldigheid van het aangevochten besluit zijn aangevoerd.

98 Doch nu uit de bestreden beschikking blijkt, dat verzoekster die argumenten niet heeft gebruikt om de fumus boni juris van haar eis tot opschorting aan te tonen, kan de president van het Gerecht niet worden verweten, dat hij daarmee geen rekening heeft gehouden bij de afweging van de belangen van de Gemeenschap tegen die van verzoekster.

99 Met betrekking tot het derde argument dat in het eerste onderdeel van het derde middel wordt aangevoerd, waarmee verzoekster de juistheid betwist van bepaalde uitlatingen die de kortgedingrechter aan haar heeft toegeschreven, kan worden volstaan met de vaststelling, dat dit punt hoe dan ook niet doorslaggevend is in zijn redenering.

100 Met het tweede en vierde argument in het eerste onderdeel en met het vierde onderdeel van het derde middel tracht verzoekster ten slotte de beoordeling van de feiten en bewijsmiddelen door de kortgedingrechter aan te vechten, hetgeen om de in de punten 56 en 68 hierboven genoemde redenen in hogere voorziening niet is toegestaan.

101 Het derde middel moet derhalve worden verworpen.

Het eerste middel: de fumus boni juris

Argumenten

102 Ten aanzien van de vaststelling dat de fumus boni juris van het verzoek in kort geding ontbreekt, stelt verzoekster, dat bij de beoordeling in de bestreden beschikking vijf fouten zijn gemaakt.

103 Ten eerste: omdat de problematiek waarop het enige in kort geding aangevoerde middel betrekking had, tegelijkertijd in twee prejudiciële procedures aan de orde was gesteld, had de president van het Gerecht rekening moeten houden met de ernstige twijfels van de betrokken nationale rechters.

104 Ten tweede: de uitlegging van artikel 240, lid 3, van het LGO-besluit in de bestreden beschikking strookt duidelijk niet met de betekenis die gewoonlijk aan de bewoordingen van die bepaling wordt gegeven, volgens welke de termijn van vijf jaar bindend is.

105 Ten derde: deze uitlegging is bovendien apert onjuist, gelet op de plaats van de betrokken bepaling in het LGO-besluit.

106 Ten vierde: de uitlegging in de bestreden beschikking is duidelijk niet te verenigen met de ontwikkelingsdoelstellingen van het LGO-besluit, omdat aldus de LGO en de bedrijven die daar willen investeren de voor de micro- en macro-economische ontwikkeling zo belangrijke rechtszekerheid wordt ontnomen.

107 Ten slotte bestrijdt verzoekster de in de bestreden beschikking gegeven uitlegging van 's Hofs arresten Hansen en Balle en Nederland/Commissie, reeds aangehaald.

Beoordeling

108 Wat dit aangaat, behoeft er slechts aan te worden herinnerd, dat de rechter in kort geding het verzoek om voorlopige maatregelen niet alleen heeft afgewezen omdat de fumus boni juris ontbrak, maar ook omdat verzoekster niet had aangetoond, dat er sprake was van ernstige en onherstelbare schade die de opschorting van de uitvoering van het aangevochten besluit rechtvaardigde.

109 Verder kan de redenering in de bestreden beschikking met betrekking tot de fumus boni juris als overbodig worden aangemerkt, aangezien de rechter in kort geding, los van het onderzoek van de fumus boni juris, heeft vastgesteld dat niet aan de voorwaarde ter zake van de spoedeisendheid was voldaan.

110 Het tweede en derde middel bleken evenwel geen grond op te leveren voor de vaststelling, dat bij de beoordeling van die voorwaarde is gedwaald ten aanzien van het recht.

111 Derhalve kan het middel betreffende de fumus boni juris, waarmee evenwel niet wordt betwist dat de gevorderde maatregelen niet spoedeisend waren, niet meer tot vernietiging van de bestreden beschikking leiden, zelfs niet ten dele [reeds aangehaalde beschikkingen SCK en FNK/Commissie, punt 31, en Chaves Fonseca Ferrão/OHMI, punt 18; beschikking van 15 april 1998, Camar/Commissie en Raad, C-43/98 P(R), Jurispr. blz. I-1815, punt 40]. Het behoeft dus niet te worden onderzocht.

112 Gelet op het voorgaande, moet de hogere voorziening worden afgewezen.

Kosten

113 Volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen. Aangezien verzoekster in het ongelijk is gesteld, dient zij in de kosten van deze procedure te worden verwezen.

114 De Commissie, de Italiaanse Republiek en het Koninkrijk Spanje dragen hun eigen kosten, overeenkomstig artikel 69, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering.

DE PRESIDENT VAN HET HOF

beschikt:

1) De hogere voorziening wordt afgewezen.

2) De regering van de Nederlandse Antillen wordt in de kosten verwezen.

3) De Commissie, de Italiaanse Republiek en het Koninkrijk Spanje dragen hun eigen kosten.

Luxemburg, 25 juni 1998.

De griffier

R. Grass

De president

G. C. Rodríguez Iglesias